

իրաւունք ունիմք մեր ննջեցեալը, մեր միտուութիւնը, մեր պատկը և մեր ուրիշ եկեղեցական հանդէսները անցընելու Աւանազարդ գաւթէն, ինչպէս դարերէ ՚ի վեր մինչեւ ցարդ անցուցած եմք. և ինչպէս նոյն իսկ իւր օրով շատ անգամ մեր այդ իրաւունքը ՚ի գործ դրած եմք, եւ զօր Օսմանեան Վայսերական Բարեխնամ Վառաժարութիւնը իւր Բարձր հրովարտականերով նուիրագործած է. ուրեմն ինչ իրաւամբ, ի՛նչ օրէնքով և սր արդարութեամբ քաղաքիս Վառաժարիչը ոտնակոխ ընել կուզէ մեր իրաւունքը ամբողջ 30 ժամ մեր ննջեցեալը անթաղ պահել տալով, եւ մեր կրօնական սովորութիւնը եւ զգացմունքը նախատելով. իսկ եթէ չունիմք այդպիսի մի իրաւունք. դարձեալ ինչպէս և ի՛նչ իրաւամբ մեր ննջեցեալը երեկոյին ուշ ատեն յետ դարձնել կրտայ հրամանագրով, որ ըստ սովորութեան կատարուի յուղարկաւորութիւնը:

Սոյն դէպքը, որոյ վերայ սչ միայն այլ և այլ Քրիստոնէայ ազգեր, այլ նոյն իսկ բարեմիտ Մահմետականք ՚ի զարոյթ շարժեցան և իբրեւ անհաւատի և անկրօնի գործ դատապարտեցին: Ազգ. Վարչութեան և Ազգ. Լրագրութեան խորին ուշադրութեանը կը յանձնեմք:

ՄԻՐԶԱ ԵՒ ԱՆՆԱ

ԳՐԵԱՑ

Ո. Գ. ԲԱՐԻՈՒՏԱՐԵԱՆՑ

Սոյն գրքսկը 177 երեսներէ բաղկացեալ սիրավէպ մ' է, որ տեղի ունեցած է ՚ի Ղարաբաղ: Ունի իւր մէջ

հարսանեկան ինչ ինչ անցական սովորութիւններ եւ այլ յիշատակներու հետքեր: Հայրենեայ յիշատակները ուր ալ ըլլան, որչափ ալ հնացած ըլլան, դարձեալ սրտագրաւ են և նուիրական, բայց միշտ իրենց բնական կերպարանին տակ: Թէ և Հեղինակը իւր Ուղերձին մէջ ըսած է, որ «Ընտրեցի Հայաստանի անուք ոճով գրելոյ. բայց իւր գործոյն ընթացքին մէջ եւրոպական վիպասանութեանց նմանելու բուռն ճիգ մը կ'երեւի, որով հայրենի ձեւն ու տիպը յուէտ կորսնցուցած է քան թէ՛ պահպանած:

Եթէ վիպասան մը երկրին կլիման, նորա ազդեցութիւնը, ժողովրդեան վարքն ու բնութիւնը և միանգամայն կրթութեան վիճակը առանց ՚ի նկատի ունենալու գրէ, լաւ վիպասան չէ. այս մեծ թերութիւնը կը նշմարուի ներկայ վիպասանութեան մէջ. եթէ հայկական անունները վեր առնեմք նորա մէջէն, ուրիշ բան մի չը պիտի գտնեմք, բայց եթէ եւրոպական վիպասանութիւն մի, որովհետեւ ըստ ամենայնի նորա վերայ ձեւուած և չափուած է:

Եթէ այս օրինակ վիպասանութիւնները կը կրթեն և կը լուսաւորեն, ըստ մեզ շատ իսկ են առ այս եւրոպական լեզուներէ թարգմանուածներն. ուստի Ո. Գ. Բարխուտարեանց դիմակաւոր հեղինակը աւելի մեծ և կարևոր ծառայ յութիւն մի ըրած կ'ըլլար, եթէ ըստ իւր կողման և սրաշտաման բարոյական գործ մը նուիրէր Ազգ. գրականութեան՝ փոխանակ սիրավէպի մը: Անչուչոյն ինքն եւս զգացած է իւր իրող ճի արդար հարուածը, որով չէ համարձակած փոխանակ Բարխուտարեանց կեղծ անուան՝ իւր բուն անունը դնել գործին ճակատը:

